

Upute za prijavu na Natječaj za proglašenje UNESCO-ova kreativnoga grada u 2015. godini

UNESCO-ovi KREATIVNI GRADOVI

Mreža kreativnih gradova (UNESCO Creative Cities Network – UCCC) stvorena je 2004. godine i okuplja 69 gradova iz 32 države iz različitih dijelova svijeta koji imaju drukčije razine prihoda i populacije. Svi članovi rade zajedno prema zajedničkom cilju: stavljajući kreativnost i kulturne industrije u središte svojih razvojnih planova na lokalnoj i na međunarodnoj razini.

Kako bi postali članovi UCCN-a, gradovi kandidati moraju podnijeti prijavu koja jasno pokazuje njihovu namjeru, predanost i kapacitete u pridonošenju ciljeva *Mreže*.

Cilj *Mreže kreativnih gradova* jest jačanje suradnje među gradovima koji su prepoznali kreativnost kao strateški čimbenik održivog razvoja u pogledu ekonomskih, socijalnih, kulturnih i ekoloških aspekata. Ulaskom u *Mrežu* gradovi potvrđuju svoju spremnost: u razmjeni iskustava, razvijanju partnerstva koja promiču kreativnost i kulturne industrije, jačanju sudjelovanja u kulturnom životu i integriranju kulture u gradskim razvojnim planovima.

Mreža kreativnih gradova pokriva sedam kreativnih područja: **obrte i tradicijske umjetnosti, dizajn, film, gastronomiju, književnost, medijske umjetnosti i glazbu.**

Prema članku 5. (Designation Procedure) prijave se ponajprije odnose samo na jedno specifično kreativno područje (obrte i tradicijske umjetnosti, dizajn, film, gastronomiju, književnost, medijske umjetnosti i glazbu), ali se također potiču da naslove jedno ili više drugih kreativnih područja koje pokriva *Mreža*, naglašavajući postojeće i/ili potencijalne sinergije između njih.

Ciljevi *Mreže kreativnih gradova*:

1. jačanje međunarodne suradnje između gradova koji su prepoznali kreativnost kao strateški čimbenik svog održivog razvoja;
2. poticanje i unaprjeđenje inicijativa gradova koji smatraju kreativnost ključnom komponentom urbanog razvoja, osobito putem partnerstva koja uključuju javni i privatni sektor i civilno društvo;
3. ojačati stvaranje, proizvodnju, distribuciju i širenje kulturnih aktivnosti dobara i usluga;
4. razvijanje središta kreativnosti i inovacija te proširivanje mogućnosti za stvaratelje i stručnjake u kulturnom sektoru;
5. unaprjeđenje dostupnosti kulture i sudjelovanja u kulturnome životu, kao i korištenja kulturnih dobara i usluga, posebno među marginaliziranim ili ugroženim grupama ili pojedincima;
6. potpuno uključivanje kulturnih i kreativnih industrija u lokalne razvojne strategije i planove.

Područja djelovanja:

Ciljevi *kreativnih gradova* provode se na razini gradova članova *Mreže*, kao i na međunarodnoj razini, osobito putem sljedećih područja djelovanja:

1. razmjena iskustava, znanja i dobrih praksi
2. pilot-projekti, partnerstva i inicijative udruženja javnog i privatnog sektora i civilnog društva

3. stručna i umjetnička razmjena programa i mreža
4. studije, istraživanja, evaluacije o iskustvima *kreativnih gradova*
5. politike i mjere za održivi urbani razvoj
6. aktivnosti podizanja razine svijesti.

Cilj je *Mreže* razvoj međunarodne suradnje među gradovima i njihovo poticanje na razvijanje međusobnih partnerstava u skladu s UNESCO-ovim globalnim prioritetima, a to su „kultura i razvoj“ te „održivi razvoj“.

Nakon pridruživanja *Mreži kreativnih gradova* svaki od njih može izmjenjivati iskustva i surađivati s drugim gradovima na globalnoj razini, osobito u aktivnostima vezanima uz kreativne industrije i kreativni turizam.

POSTUPAK PROGLAŠENJA

1. Programom *Kreativnih gradova* UNESCO potiče napore gradova koji su stavili kreativnost u središte svojih razvojnih strategija.
2. Glavna ravnateljica UNESCO-a odgovorna je za proglašenje gradova u skladu s postupkom u nastavku, a slijedi unutarnje i vanjske konzultacije s:
 - i) UNESCO-ovim neovisnim stručnjacima i/ili nevladinim organizacijama, neovisnim institucijama, uključujući sveučilišta, specijalizirana u sedam kreativnih područja koje pokriva *Mreža* i/ili ulozi kreativnosti u urbanom razvoju;
 - ii) gradovima koji su članovi *Mreže* organizirani u sedam kreativnih područja: obrti i tradicijske umjetnosti, dizajn, film, gastronomija, književnost, medijska umjetnost i glazba.
3. UNESCO-ovo proglašenje ukazuje na prepoznavanje kvalitete, relevantnosti i izvedivosti prijedloga navedenih u zahtjevu za provedbu ciljeva *Mreže*, kao što stoji u Ciljevima i ulozu *Mreže*.
4. Prijave treba poslati upotrebom UNESCO-ova prijavnog obrasca na adresu ccnapplications@unesco.org. Samo popratni dokumenti navedeni u prijavnom obrascu uzet će se u obzir na procjenu.
5. Prijave se ponajprije odnose samo na jedno specifično kreativno područje (obrte i tradicijske umjetnosti, dizajn, film, gastronomiju, književnost, medijske umjetnosti i glazbu), ali se također potiču da naslove jedno ili više drugih kreativnih područja koje pokriva *Mreža*, naglašavajući postojeće i/ili potencijalne sinergije između njih.
6. Uzimajući u obzir specifične zemljopisne ili tematske prioritete kao i ograničavanja maksimalnog broja proglašenja *kreativnom gradom*, jedna zemlja može poslati najviše tri prijave koje trebaju pokrivati barem dva kreativna područja. Samo prijavnice iz gradova koji imaju 100 000 ili više stanovnika će se uzeti u razmatranje. Poticat će se prijave gradova iz podzastupljenih svjetskih regija i zemalja u *Mreži*, osobito zemalja u razvoju, kako bi se unaprijedila zemljopisna ravnoteža *Mreže*.
7. Gradovi koji su podnijeli zahtjev za članstvo u *Mreži kreativnih gradova* dva puta zaredom i koji nisu proglašeni, moraju poštovati moratorij od dva poziva prije predstavljanja novog zahtjeva. (*Prvi standardizirani poziv za podnošenje prijave za *Mrežu kreativnih gradova* pokrenut je u studenome 2013. godine za 2014. godinu. Ovo se pravilo stoga ne primjenjuje na ovaj natječaj za 2015. godinu, već na svakom sljedećem.)
8. Gradovi kandidati moraju odgovarati kriterijima obrazloženima u Ciljevima i ulozu *Mreže* kao i kriterijima navedenima u nastavku, koji će se koristiti za vođenje procesa ocjenjivanja prijavljenoga kreativnog područja:
 - 1) u vezi s motivom kandidature i glavnih razvojnih izazova koje treba ispuniti (6. i 7. dio prijavnog obrasca):
 - pokazati spremnost grada kandidata u promicanju i postizanju ciljeva *Mreže* na lokalnim i međunarodnim razinama;

- usklađenost ciljeva i prioriteta grada kandidata s ciljevima i područjima djelovanja UNESCO-ove *Mreže kreativnih gradova*;
 - srednjoročni i dugoročni utjecaj proglašenja *kreativnim gradom* na održivi razvoj grada kandidata;
- 2) vezano uz postupak pripreme prijave (8. dio prijavnog obrasca):
- pokazati uključenost gradskog poglavarstva u dizajn, pripremu prijave i njezino provođenje ukoliko će grad biti proglašen *kreativnim gradom*;
 - u zajedničkom projektu grad okuplja i podržava udruge javnih, privatnih i građanskih subjekata društva;
 - potaknuti sudjelovanje lokalnog kreativnog sektora (stvaraoci, strukovne organizacije i poduzeća u kulturi);
- 3) što se tiče sredstava koje će grad donijeti u *Mrežu* (9. dio prijavnog obrasca):
- postojanje razvojne strategije i inicijativa djelovanja kojima je cilj jačanje uloge kreativnosti u društveno-ekonomskom razvoju grada i gradske obnove;
 - potrebno je naglasiti povijesnu važnost i mjesto kreativnog područja grada kandidata u sadašnjem gospodarskom i društvenom kontekstu;
 - doprinos kulturnih i kreativnih potencijala grada kandidata, posebno u kreativnom području koje pokriva k postizanju ciljeva *Mreže*;
 - iskustvo grada u organizaciji lokalnih, nacionalnih i/ili međunarodnih sajмова, konferencija, izložbi i ostalih aktivnosti namijenjenih stručnjacima kao i javnosti;
 - naglasiti kvalitetu, raznolikost i utjecaj mehanizama uspostavljenih za promicanje kreativnosti, umjetnosti, obrazovanja, stručnog usavršavanja, izgradnje kapaciteta i istraživanja u kreativnom području koje se prijavljuje;
 - postojanje i/ili razvoj kulturnih objekata i infrastruktura posvećenih praksi, proizvodnji, promociji i širenju kulturnih aktivnosti, proizvoda i usluga u kreativnom području koje se prijavljuje;
 - kvaliteta, značaj i utjecaj programa za poticanje većeg sudjelovanja u kulturnom životu, a posebno usmjerenih na ugrožene i osjetljive dijelove društva;
 - kapaciteti za uključivanje glavnih strukovnih i nevladinih organizacija koje predstavljaju civilno društvo u ostvarivanju predloženog plana djelovanja;
 - opseg, kvaliteta i raznolikost inicijativa međunarodne suradnje razvijene u gradu u kreativnom području koje se prijavljuje;
 - kvaliteta, utjecaj i inovativne politike i mjere koje se provode za potporu stvaranju rasta dinamične lokalne kulturne industrije u kreativnom području koje se prijavljuje;
 - iskustvo u lokalnom i međunarodnom razvoju projekata koji uspostavljaju sinergije između kreativnog područja koje se prijavljuje i drugih kreativnih područja u *Mreži*;
- 4) što se tiče doprinosa ostvarivanju ciljeva *Mreže* (10. dio prijavnog obrasca):
- istaknuti korištenje i poticanje glavnih kulturnih i kreativnih dobara grada u akcijskom planu djelovanja;
 - značaj, povezanost, izvedivost i primjerenost predloženog akcijskog plana vezano uz postizanje ciljeva *Mreže* na lokalnoj i međunarodnoj razini;
 - opseg, kvaliteta, raznolikost i inovativan pristup inicijativa predloženih u akcijskom planu za postizanje ciljeva *Mreže* na lokalnoj i međunarodnoj razini;
 - uključivanje zajedničkih inicijativa gradova iz zemalja u razvoju;
 - kapacitet za stvaranje sinergija između kreativnog područja koje se prijavljuje i ostalih kreativnih područja;
 - poklapanje financijske strategije i prijedloga proračuna;
 - uspostavljanje strukture za upravljanje i provođenje akcijskog plana koji uključuje dionike iz javnog i privatnog sektora te civilnog društva;
 - kvalitetna i relevantna komunikacija, razvoj i utjecaj predloženog akcijskog plana na *Mrežu* s ciljem privlačenja šire publike.

9) Vremenski okvir događanja:

- Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO zaprima prijave te daje pisma potpore gradovima koji su ispunili sve kriterije sa svom potrebnom dokumentacijom na adresu: Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, Ministarstvo kulture, Runjaninova 2, 10 000 Zagreb te na e-mail: unesco@min-kulture.hr do 19. lipnja 2015. godine;
- gradovi i gradonačelnici koji su dobili pismo potpore Hrvatskoga povjerenstva za UNESCO prijave šalju na engleskome jeziku sa svom prikupljenom dokumentacijom i ostalim pismima potpore izravno putem elektroničke pošte na: ccnapplications@unesco.org te na znanje Hrvatskom povjerenstvu za UNESCO na: unesco@min-kulture.hr do 15. srpnja 2015. godine u UNESCO;
- rok za podnošenje prijava u UNESCO: 15. srpnja 2015.;
- evaluacija prijava u UNESCO-u: 30. studenoga 2015.;
- obavijest gradovima i zemljama članicama o rezultatima Poziva: 11. prosinca 2015.

PRIRUČNIK ZA NATJECATELJE POZIVA IZ 2015. GODINE

Mreža kreativnih gradova (UCCN) ponajprije se sastoji od gradova koji su spremni udružiti svoje resurse, iskustva i znanja k zajedničkim ciljevima navedenima u Ciljevima i ulozi *Mreže*. Grad biva proglašen *kreativnim gradom* na temelju njegovog akcijskog plana i potencijalnog doprinosa ciljevima *Mreže*, koji su navedeni u njegovoj prijavi. Kako bi postali članovi *Mreže*, gradovi kandidati moraju podnijeti zahtjev u kojem je jasno prikazana njihova spremnost, predanost i sposobnost doprinosa ciljevima *Mreže*.

Ključni čimbenici koji se moraju razmotriti prilikom ispunjavanja prijave

U oblikovanju i pripremi prijave potrebno je pažljivo razmotriti sljedeće čimbenike:

- U procesu pripremanja i oblikovanja prijave trebaju sudjelovati grad/općina, kao i svi relevantni dionici u javnom i privatnom sektoru te civilnom društvu.
- Kulturna baština i aktualna kreativna dobra grada kandidata trebaju biti temelj za izgradnju usklađenog akcijskog plana koji pridonosi održivom urbanom razvoju grada. *Mreža* bi trebala promišljati o napretku i nadolazećim projektima.
- Uključivi održivi razvoj: UNESCO-ova *Mreža kreativnih gradova* potiče održivi urbani razvoj putem kreativnosti na ekonomskoj, kulturnoj, socijalnoj i okolišnoj razini. Važno je uzeti u obzir uključivi pristup razvoju te sve čimbenike prilikom pisanja prijave.
- Gradovi kandidati moraju biti svjesni da proglašenje grada kreativnim podrazumijeva dugogodišnje kontinuirano i aktivno provođenje ciljeva *Mreže*. Konkretno, gradovi kandidati trebaju pripremiti i dosljedno provoditi akcijski plan, podnositi redovito izvješće o svojim postignućima i sudjelovati u godišnjim sastancima *Mreže*.
- Konkretni akcijski plan: prijava treba obuhvatiti niz konkretnih projekata, inicijativa ili politika koje trebaju biti provedene unutar četiri godine od proglašenja grada kreativnim na lokalnoj i međunarodnoj razini. Ishod i utjecaj tih projekata i inicijativa vrednovat će se kroz proces samoocjenjivanja.
- Razmjene i suradnje: razmjena između gradova članova od posebnog je značenja za *Mrežu* i jedan od njezinih glavnih ciljeva. Gradovi kandidati trebali bi pokazati svoje sposobnosti razvijanja inicijativa i suradnje na međunarodnoj razini s članovima *Mreže*.
- Akcijski plan grada treba odgovarati prioritetima grada kao i ciljevima *Mreže* i treba se prilagoditi upravljanju, financijama i ljudskim resursima dostupnima u gradu.

PRIPREMA ZAHTJEVA

Tko bi trebao biti uključen u proces prijave?

- Grad bi prvo trebao oformiti tim za upravljanje unutar općine ili specifičnog odjela, centra ili jedinice zadužene za razvoj gradskih kulturnih industrija i/ili kulturni razvoj te odrediti osobu za kontakt. Upravljački će tim biti odgovaran za izradu prijave i ako grad bude proglašen kreativnim gradom za svakodnevno upravljanje aktivnostima vezanima uz *Mrežu* zajedno s predstavnikom općine. Unutar tima potrebno je odrediti osobu koja će biti zadužena za svu komunikaciju s UNESCO-om.
- Iako u pripremi prijave sudjeluju tijela javne vlasti, ona mora biti odraz opširnih konzultacija i potpore cijeloga grada: javnog i privatnog dijela kao i dijelova civilnog društva grada.
- Zato je iznimno važno da se prijava razradi u suradnji sa svim relevantnim dionicima kao što su stvaratelji, stručnjaci u kulturnim i kreativnim industrijama, sveučilištima i akademskim zajednicama, klubovima za mlade, nevladinim organizacijama i udrugama te različitim relevantnim javnim vlastima i tijelima u područjima kulture, socijalnim pitanjima, gospodarskom razvoju, komunikacijama, planiranju itd.
- Nakon što su identificirani svi relevantni dionici, preporučuje se uspostavljanje savjetodavne skupine koja će podržavati upravljački tim u pripremanju prijave. Savjetodavna skupina može biti sastavljena od raznolikog raspona dionika, uključujući visokorangirane predstavnike iz općinske vlasti, predstavnike civilnog društva, kulturnih stručnjaka i proizvođača, rukovodilaca u industriji, predstavnika sektora obrazovanja i drugih srodnih udruga i organizacija.

Slijed pripreme prijave

Iako ne postoji jednoobrazna formula za pripremu prijave, sljedeći niz sadrži glavne komponente ovoga procesa:

1. Odluka za pripremu prijave koju donosi i potpisuje gradonačelnik
2. Uspostaviti upravljački tim i osobu za kontakt
3. Utvrditi relevantne dionike – u gradu i na široj regionalnoj i međunarodnoj razini
4. Uspostaviti savjetodavnu skupinu koja uključuje relevantne dionike iz svih sektora
5. Provesti dubinska istraživanja i pripremiti reviziju kreativnih potencijala grada
6. Pripremiti srednjoročni plan provođenja ciljeva *Mreže* na lokalnoj i međunarodnoj razini
7. Predvidjeti jedinicu upravljanja za proglašenje
8. Predložiti odgovarajući proračun i istražiti druge mogućnosti financiranja
9. Službeno pismo potpore koje je potpisao gradonačelnik
10. Službeno pismo potpore koje su potpisala nacionalna strukovna udruženja
11. Službeno pismo potpore koje je potpisalo Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO
12. Podnijeti zahtjev do datuma određenoga u Pozivu države potpisnice UNESCO-ove Konvencije.